

Toelichting op de regelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) 2009

Hieronder volgt het overzicht van de regelingen op grond waarvan in 2009 in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid subsidie is verstrekt. Per regeling wordt een korte toelichting gegeven.

1. Directe inkomensvoelagen

De inkomensvoelageregelingen zijn grofweg in twee groepen in te delen:

1.1 Oppervlaktevoelageregelingen voor bepaalde akkerbouwgewassen. Hierbij wordt een voelageregeling per hectare voor bepaalde gewassen verstrekt:

Aanvraag oppervlakte (ELGF direct)

Subsidie voor eiwoelageregelingen, maïs, overige granen, lijnzaad, oliehoelageregelingen zaden en (vrijwillige) braak. De voelageregeling is in 1992 ingesteld als een van de maatregelen om tot een beter marktevenwicht te komen, samen met de introductie van verplichte braaklegging en verlaging van de voelageregeling voor granen. De voelageregeling uit 1992 is een gedeeltelijke compensatie voor de verlaging van de voelageregelingen voor granen.

Bedrijfsvoelageregeling (ELGF direct)

Sinds 2006 is een groot aantal vormen van inkomensvoelageregelingen, die aan concrete vormen van agrarische productie waren gebonden (melkvoelageregeling, akkerbouwvoelageregeling, zoogkoeienvoelageregeling, ooiwoelageregeling etc.) opgegaan in de zogenaamde bedrijfsvoelageregelingen. Voelageregelingen zijn in beginsel gebaseerd op de gemiddelde voelageregeling per hectare die de landbouwer ontving in de jaren 2000-2002. Voor de jaarlijkse uitbetaling van een voelageregeling volstaat dat de landbouwer aantoont een hectare landbouwgrond in productie te hebben. Wat hij produceert en hoeveel, is daarbij in principe niet meer van belang. Daarom wordt deze nieuwe vorm van inkomensondersteuning ook aangeduid als (van de productie) 'ontkoppelde' voelageregeling.

Eiwoelageregeling (ELGF direct)

Voelageregeling voor laat geoogde eiwoelageregelingen zoals peulvruchten en luzerne.

Energiegewassen (ELGF direct)

De voelageregeling voor gewassen die hoofdzakelijk voor de productie van energie worden geteeld (zoals koolzaad en maïs).

Noten (ELGF direct)

Voelageregeling voor noten producerende landbouwers (o.a. hazelnoten walnoten).

1.2 Diervoelageregelingen (voelageregeling per dier):

Mannelijke runderen (ELGF direct)

Doel van de voelageregeling is stierenmesters een compensatie te geven voor gedaalde rundvleesmarktprijzen, in de vorm van een voelageregeling voor het houden van stieren en ossen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn.

Ooiwoelageregeling (ELGF direct)

Doel van de voelageregeling is de houders van vlees- en melkschapen een inkomensondersteuning (voelageregeling) te geven als tegemoetkoming van ongunstige marktstandigheden. De voelageregeling

bestaat sinds 1980 en is vanaf 1993 gebonden aan een quotumsysteem van premierechten. De oopremie is inmiddels geïntegreerd in de bedrijftoeslagregeling.

Zoogkoeienpremie (ELGF direct)

Zoogkoeien worden gehouden voor de productie van kalveren voor de rundvleesveehouderij. Doel van de regeling is zoogkoeihouders een compensatie te geven, in de vorm van een jaarlijkse premie per gehouden zoogkoe, voor gedaalde rundvleesmarktprijzen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn. De zoogkoeienpremie is inmiddels geïntegreerd in de bedrijftoeslagregeling.

Slachtpremie volwassen runderen (ELGF direct)

Doel van de regeling is de producenten van slachtrundvee een compensatie te geven, in de vorm van een premie bij de slacht van runderen ouder dan 8 maanden, voor gedaalde prijzen. De prijzen zijn gedaald omdat er minder mogelijkheden voor (overheids)interventie zijn.

Slachtpremie in de sector rundvlees, kalveren (ELGF direct)

Slachtpremies voor kalveren.

Extensiveringsbedrag (ELGF direct)

Deze speciale steun is gerelateerd aan zoogkoeienpremie en premie voor mannelijke runderen, en geldt voor bedrijven die een extensieve veebezetting hebben (minder rundvee in de stal dan mogelijk).

Dierpremies, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

Runderpremies, correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

1.3 overige inkomenssteun

Betalingen voor producenten van zetmeelaardappelen

Steun voor telers en verwerkers van zetmeelaardappelen en van de productierestituties.

Melkpremie (ELGF direct)

Directe inkomstenstoeslag als compensatie voor prijsverlaging van zuivelproducten. De melkpremie is inmiddels geïntegreerd in de bedrijfstoeslagregeling.

Productiesteun voor zaaizaad (ELGF direct)

Productiesteun voor het maken van zaaizaad.

Extra steun (ELGF direct)

Betreft uitbetaling van eerder ingehouden bedrag inkomenssteun (modulatie).

Herstructureringssteun suiker (ELGF direct)

Sinds 2006 is het suikerbeleid van de EU ingrijpend gewijzigd. In verband daarmee is een drastische inkrimping en herstructurering van de Europese suikerindustrie noodzakelijk. Ter ondersteuning van die herstructurering kunnen suikerverwerkende industrieën steun ontvangen om hun productie geheel of ten dele op te geven. Een deel van de steun is bestemd voor telers van suikerbieten, suikerriet en cichorei die aan deze industrieën leverden en de voor deze telers werkzame loonwerkbedrijven.

2. Marktmaatregelen

BABO: Steun voor boter en boterconcentraat banketbakkerswerk (ELGF direct)

Steun wordt betaald aan bedrijven die boter, room of boterconcentraat onder bepaalde voorwaarden (laten) verwerken in banketbakkersproducten of ijs.

Heffing voor melkproducenten – Bestemmingsontvangsten

Superheffing: Verschuldigde heffing op de door producenten op de markt gebrachte zuivelproducten die het zgn. melkquotum te boven gaan.

Particuliere opslag Boter en Room Saldi (ELGF indirect)

Een vergoeding wordt betaald aan contractanten die tijdelijk boter of room voor eigen rekening en risico opslaan in vrieshuizen. De vergoeding is afhankelijk van de opslagduur.

Particuliere opslag Boter en Room Voorschotten (ELGF indirect)

Een vergoeding wordt betaald aan contractanten die tijdelijk boter of room voor eigen rekening en risico opslaan in vrieshuizen. De vergoeding is afhankelijk van de opslagduur.

SOBO: Steun voor aankoop boter door instellingen en gemeenschappen zonder winst oogmerk (ELGF indirect)

Aan de leverancier die boter heeft geleverd aan instellingen en gemeenschappen zonder winst oogmerk (o.a. ziekenhuizen, verzorgingscentra) wordt subsidie verstrekt.

Actiefondsen van de telersverenigingen (ELGF indirect)

Steun voor activiteiten van telersverenigingen voor bijvoorbeeld de kwaliteitsbevordering, verbetering van de milieuvriendelijke teelt en vergroting van de afzet van producten.

Compensatie voor het uit de markt nemen en aankopen van producten (ELGF indirect)

De kosten van 'doordraai' van producten van tuinbouwers.

POVV: Particuliere opslag varkensvlees

Een vergoeding wordt betaald aan contractanten die tijdelijk varkensvlees voor eigen rekening en risico opslaan in vrieshuizen. De vergoeding is afhankelijk van de opslagduur.

Extra heffing van de melkproducenten

De heffing voor het overschrijden van het melkquotum ("superheffing").

Gedroogde voedergewassen (ELGF indirect)

Steun voor drogerijen voor het afleveren van gedroogde voedergewassen, zoals gras, luzerne en wikke.

Interventie voor zetmeel (ELGF indirect)

Steun voor producenten die zetmeel dat vervaardigd is uit maïs, tarwe of aardappelen gebruiken voor de vervaardiging van bijvoorbeeld papier en lijn.

Interventiesteun voor openbare opslag (ELGF indirect)

Aankoop van landbouwproducten op grond van Europese besluiten vastgestelde gegarandeerde prijs. In 2009 betreft het maatregelen boter en magere melkpoeder.

Restituties voor eieren (ELGF indirect)

Steun voor export van eieren.

Restituties voor levende runderen (ELGF indirect)

Steun voor de export van levende runderen. De restituties voor slachtvee zijn tegen het eind van het jaar 2005 afgeschaft en uitsluitend voor fokvee nog gehandhaafd.

Restituties voor melk en zuivelproducten (ELGF indirect)

Steun voor de export van melk en andere zuivelproducten.

Restituties voor niet in bijlage 1 genoemde producten (ELGF indirect)

Restituties voor goederen die worden verkregen door verwerking van:

- granen en rijst;
- eieren;
- melk en boter;
- suiker en isoglucose.

Restituties voor rundvlees (ELGF indirect)

Steun voor de export van rundvlees.

Restituties voor slachtpluimvee (ELGF indirect)

Steun voor de export van slachtpluimvee.

Restituties voor varkensvlees (ELGF indirect)

Steun voor de export van varkensvlees.

Schoolmelk (ELGF indirect)

Subsidie voor verlaging van de melkprijs voor leerlingen op scholen.

Steun voor de afzet van ondermelk (ELGF indirect)

Steun voor ondermelk (restproduct van melk, bijvoorbeeld na de bereiding van boter) die voor de productie van caseïne (kaaseiwit) wordt gebruikt.

Steun voor vezelvlas en -hennep (ELGF indirect)

De steun voor de verwerking van lange en korte vlasvezels en hennepvezels.

Uitvoerrestituties voor granen (ELGF indirect)

Steun voor de export van granen.

Uitvoerrestituties voor groenten en fruit (ELGF indirect)

Steun voor de export van groenten en fruit.

Uitvoerrestituties voor suiker en isoglucose (ELGF indirect)

Steun voor de export van suiker en isoglucose inclusief voor suiker die aan verwerkte groenten en fruit wordt toegevoegd.

Productierestituties voor in de chemische industrie gebruikte suiker (ELGF indirect)

De restituties voor het gebruik van suiker in de chemische industrie. Deze zijn in 2006 komen te vervallen.

SLOM – Regeling slacht en omschakeling

Steun voor boeren die vanwege de samenloop van een tijdelijke melkproductiestop en de superheffing definitief moesten stoppen.

3. Overige maatregelen

Buitengewone maatregelen ter ondersteuning van de markt in de sector eieren (ELGF indirect)

Door de grote aandacht in de media voor het gevaar van besmetting met het hoog pathogene AI (Vogelgriep) virus liep de consumptie van pluimveevlees in 2005 en 2006 in grote delen van Europa gedurende een aantal maanden aanzienlijk terug. De Europese markt voor pluimveevlees werd er ernstig door verstoord. De Europese Commissie besloot daarop eind 2006 buitengewone maatregelen te treffen die de markt ondersteunen.

Gratis verstrekking van groente en fruit (ELGF indirect)

Mogelijkheid voor (door het Productschap Tuinbouw) erkende telersverenigen gebruik te maken van communautaire ophoudvergoedingen voor uit de markt genomen producten. Een van de bestemmingsmogelijkheden is levering (om niet) aan liefdadigheidsinstellingen – of organisaties. De wijze waarop geïntervenieerde producten worden "afgezet" dienen weer aan bepaalde voorwaarden, zoals de wijze van verpakking, te voldoen. Bepaalde gemaakte kosten (bijv. vervoers- of verpakkingskosten) komen voor EU-vergoeding in aanmerking.

Honingregeling (ELGF indirect)

De Honingregeling heeft tot doel de productie en afzet van producten van de bijenteelt te verbeteren.

Onregelmatigheden in het kader van het ELGF – Bestemmingsontvangsten

Opzettelijk en niet-opzettelijk handelen of nalaten van een marktdeelnemer waardoor de algemene begroting van de EU benadeeld wordt of zou kunnen worden benadeeld. Indien er onverschuldigd subsidie is uitbetaald, dient deze te worden teruggevorderd. Ook kan er een sanctie of boete worden opgelegd.

Ontvangen rentes (ELGF direct)

Ontvangen rente wegens (te) laat door de EU uitbetaalde subsidie. Betaalde rente is dan rente die aan de EU betaald moet worden wegens te laat betaalde heffingen of te laat betaalde teruggevorderde subsidiebedragen.

Promotieregeling

Subsidie voor de promotie van landbouwproducten binnen en buiten de EU.

Voedselhulp

Eventuele uitgaven voor voedselhulp, en met name voor geleverde granen, rijst, suiker en melkproducten.

Set Aside (Regeling EG-steunverlening akkerbouwgewassen) (ELGF direct)

Steun voor de braaklegging van landbouwgrond.

SJA: Subsidieregeling jonge agrariërs (ELFPO)

Subsidie voor jonge boeren voor investeringen die zij doen in de eerste drie jaar nadat zij een bedrijf zijn gestart of hebben overgenomen.

Betaalde en teruggevorderde bedragen (ELGF direct)

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

Sanctieregeling ooiën, 3-jarige uitsluiting (ELGF direct)

Aanvragers van een ooiënpremie in een premiejaar 2003, 2004 en/of 2005 die als gevolg van een grote afwijking (>50%) en/of opzet, geconstateerd tijdens een controle, een driejarig uitsluitingsbedrag opgelegd hebben gekregen, wat later verrekend wordt met nieuw uit te betalen bedragen.

Sanctieregeling runderen, driejarige uitsluiting (ELGF direct)

Aanvragers van een runderpremie in een premiejaar 2003, 2004 en/of 2005 die als gevolg van een grote afwijking (>50%) en/of opzet, geconstateerd tijdens een controle, een driejarig uitsluitingsbedrag opgelegd hebben gekregen, wat later verrekend wordt met nieuw uit te betalen bedragen.

Correcties

Terugvorderingen indien bijvoorbeeld teveel of ten onrechte blijkt te zijn betaald.

4. Plattelandsontwikkelingsprogramma, Regelingen van de Rijksoverheid

RLS, beroepsopleiding en voorlichting, maatregel 111 (ELFPO)

Onderdelen van de regeling zijn: subsidies voor bedrijfsconsulten, opleidingen, training of voorlichtingsbijeenkomsten.

RLS, gebruik adviesdiensten, maatregel 114 (ELFPO)

Een bedrijfsadvies bevat een advies aan de ondernemer, omtrent de wijze waarop deze zijn landbouwbedrijf kan ontwikkelen of voortzetten. Het heeft ten minste betrekking op de verplichte beheerseisen en goede landbouw- en milieucondities voorgeschreven in: 1. De artikelen 4 en 5 van Verordening (EG) nr. 1782/2003, in samenhang met bijlagen III en IV van Verordening (EG) nr.

1782/2003, en; 2. Verplichte arbeidsveiligheidsstandaarden, vastgelegd in de Arboret (wet op de arbeidsomstandigheden) en het Arboretbesluit, gebaseerd op communautaire regelgeving.

RLS, modernisering landbouwbedrijven, maatregel 121 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor de versterking van de vitaliteit van de land- en tuinbouw door het ondersteunen van investeringen door jonge landbouwers; voor marktintroductie van energieinnovatie en voor gecombineerde luchtwassystemen.

RLS, samenwerking bij innovatie, maatregel 124 (ELFPO)

Voor samenwerkingsprojecten gericht op innovatie uit de sectoren melkvee-, vleesvee-, schapen-, geiten-, varkens-, kalveren-, paarden-, pluimvee-, inclusief eenden- en kalkoenenhouderij, of konijnenhouderij en bijenhouderij, glastuinbouw, paddestoelenteelt, akkerbouw, opengrondstuinbouw of teelt van plantaardig uitgangsmateriaal is subsidie mogelijk voor projecten ten behoeve van de verduurzaming van de agrarische sector. Deze samenwerkingsprojecten moeten gericht zijn op het ontwikkelen van nieuwe producten, procédés en technieken, een nieuwe of sterk verbeterde productie- of leveringsmethode of een nieuwe organisatiemethode in de bedrijfsvoering.

RLS, voedselkwaliteit, maatregel 132 (ELFPO)

Landbouwers kunnen subsidie krijgen voor de certificeringskosten met betrekking tot het Ekokeurmerk. Dit certificaat is nodig om producten onder de noemer 'biologisch' te mogen verkopen. Deze subsidie wordt gedurende vijf jaar gegeven.

Provinciale POP-programma's

Subsidie voor projecten uit de voorgaande POP-periode die op grond van een uitspraak in een bezwaar- of beroepszaak alsnog toegekend zijn. Betalingen worden met ELFPO-geld ge(co)financierd.

Provinciale ILG-verordeningen, Infrastructuur voor de ontwikkeling/aanpassing van land- en bosbouw, maatregel 125 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor verkavelingsprojecten die leiden tot het verbeteren van de verkavelingsstructuur in de landbouw, plus de bijbehorende fysieke ingrepen. Ook is er subsidie voor investeringen in infrastructuur die bijdragen aan een efficiëntere en meer duurzame bedrijfsvoering en daarmee tot de versterking van het concurrentievermogen van landbouwondernemingen.

Subsidie wordt verstrekt voor de verplaatsing van veehouderijbedrijven die in de directe nabijheid van Natura-2000 en overige EHS-gebieden liggen. Dit moet leiden tot een reductie van ammoniakemissie en daaraan gerelateerde ammoniakdepositie op deze natuurgebieden.

Provinciale SAN, Betalingen voor natuurlijke handicaps aan landbouwers in andere gebieden met handicaps dan berggebieden (probleemgebieden), maatregel 212 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van landbouwactiviteiten in gebieden met natuurlijke handicaps.

Provinciale SAN, Agromilieuverbintenissen, maatregel 214 (ELFPO)

Deze maatregel draagt bij aan de toenemende maatschappelijke vraag naar groene en blauwe diensten, door landbouwers te stimuleren om agrarische productiemethoden te introduceren of te continueren, verenigbaar met behoud en verbetering van het milieu, het landschap, de natuurlijke hulpbronnen, genetische diversiteit boven de relevante wettelijke standaarden. Tevens subsidie ter tegemoetkoming in gederfde inkomsten die bij omschakeling van de reguliere naar de biologische landbouw ontstaan, of ter tegemoetkoming in gederfde inkomsten als gevolg van een aangegane verbintenis om gedurende vijf jaar de biologische productiemethode voort te zetten.

Provinciale SAN en andere provinciale ILG-verordeningen, Niet-productieve investeringen, maatregel 216 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor investeringen gekoppeld aan het afsluiten van een agromilieuverbintenis.

Subsidie wordt verstrekt voor inrichtingssubsidie gekoppeld aan andere agromilieudoelstellingen. Het gaat om de kosten van de investeringsmaatregelen gericht op het bestrijden van de verdroging, het verbeteren van de waterkwaliteit van de Natura 2000 gebieden en de overige EHS gebieden en bedrijfsverplaatsingen.

Provinciale ILG-verordeningen, eerste bebossing landbouwgrond, maatregel 221 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor het aanplanten van bos op landbouwgrond en voor de inkomstenderving die dit tot gevolg heeft.

Tevens financiering van: Regeling stimulering bosuitbreiding op landbouwgronden.

Provinciale ILG-verordeningen, Diversificatie naar niet-agrarische activiteiten, maatregel 311(ELFPO)

Subsidie voor het stimuleren van diversificatie naar niet-agrarische activiteiten op agrarische bedrijven, gericht op het genereren van aanvullende of alternatieve inkomstenbronnen uit niet-agrarische activiteiten.

Provinciale ILG-verordeningen, Steun voor de oprichting en ontwikkeling van microondernemingen, maatregel 312 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor investeringen gericht op de oprichting van nieuwe of de ontwikkeling van bestaande economische bedrijvigheid, niet zijnde landbouwbedrijvigheid, op het platteland met het doel ondernemerschap te bevorderen en het economisch weefsel te ontwikkelen.

Provinciale ILG-verordeningen, Bevordering van toeristische activiteiten, maatregel 313 (ELFPO)

Subsidie voor verbetering van de recreatieve infrastructuur, het verbeteren van de toegankelijkheid van het platteland en versterking van de economische positie van recreatie en toerisme; versterken van de directe en indirecte werkgelegenheid.

Provinciale ILG-verordeningen, Basisvoorzieningen voor de economie en de plattelandsbevolking, maatregel 321 (ELFPO)

Subsidie voor het verbeteren van basisvoorzieningen, door het ondersteunen van instanties, organisaties en samenwerkingsverbanden die basiszorg aanbieden voor de plattelandseconomie en –bevolking.

Provinciale ILG-verordeningen, Dorpsvernieuwing en -ontwikkeling, maatregel 322 (ELFPO)

Doel van de subsidie is het verbeteren van de ruimtelijke fysieke kwaliteit van de dorpen om het woon-, werk- en leefklimaat in de dorpen te verbeteren. Subsidie wordt verstrekt voor projecten voor dorpsvernieuwing en –ontwikkeling die integraal van karakter zijn.

Provinciale ILG-verordeningen, Instandhouding en opwaardering van het landelijk erfgoed, maatregel 323 (ELFPO)

Subsidie wordt verstrekt voor activiteiten gericht op instandhouding en opwaardering van landelijk erfgoed.

Provinciale ILG-verordeningen, Verwerving van vakkundigheid en dynamisering met het oog op de opstelling en de uitvoering van een plaatselijke ontwikkelingsstrategie, maatregel 341 (ELFPO)

Subsidie voor de ondersteuning van vakkundigheid en dynamisering in niet-Leadergebieden.

Provinciale ILG-verordeningen, Leader, Verbetering van het concurrentievermogen en de land- en de bosbouwsector maatregel 411 (ELFPO)

Subsidie om vanuit de kracht gezamenlijk een strategie te bepalen volgens welke de landbouw specifiek versterkt kan worden – door middel van opzetten of versterken van kleinschalige pilots en samenwerkingsrelaties om krachten te bundelen en het menselijk potentieel te versterken.

Provinciale ILG-verordeningen, Verbetering van het milieu en het platteland, maatregel 412 (ELFPO)

Subsidie voor het leggen van verbindingen tussen landbouw, natuur, milieu en water die perspectieven bieden voor duurzame oplossingen.

Provinciale ILG-verordeningen, De leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de plattelandseconomie, maatregel 413 (ELFPO)

Subsidie voor maatregelen op het gebied van zowel de verbetering van de leefkwaliteit, de diversificatie van de plattelandseconomie als de instandhouding van het landelijk erfgoed.

Provinciale ILG-verordeningen, Uitvoering van samenwerkingsprojecten, maatregel 421 (ELFPO)

Subsidie voor de uitwisseling van 'goede praktijken' en totstandkoming van samenwerkingsverbanden.

Provinciale ILG-verordeningen, Beheer van de plaatselijke groep, verwerving van vakkundigheid en de dynamisering van het gebied, maatregel 431 (ELFPO)

Subsidie voor de verbetering van de competenties van de plaatselijke groep om de implementatie van Leader mogelijk te maken.

Maatregel 511, Technische bijstand (ELFPO)

Subsidie voor het opzetten en functioneren van het Plattelandsnetwerk, evaluatieactiviteiten en voor activiteiten verbonden aan de uitvoering van het communicatieplan.